

Endringer i foretakslovgivningen fra 1. juli 2024

Endringer i foretakslovgivningen er vedtatt og trer i kraft fra 1. juli. Det er også vedtatt enkelte endringer i reglene for lønn og annen godtgjørelse i allmennaksjeselskap. Det er lagt opp til at det skal gis tilstrekkelig med tid til å foreta de nødvendige endringene og at Nærings- og fiskeridepartementet kan gi nærmere overgangsbestemmelser.

Advokat
Anders Torkildsen Nytrøen
Partner BDO Advokater

Advokatfullmektig
Julie Akselberg
Senior Associate BDO Advokater

Fjerner registreringsplikt for enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret

Etter foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 har enkeltpersonforetak som driver handel med innkjøpte varer eller som har flere enn fem ansatte i fast stilling, plikt til å registrere sitt enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret.

Dagens regelverk kan være vanskelig å forholde seg til. Et eksempel er en fysisk person som gjennom enkeltpersonforetak driver en kafé, der kaffebønnene bearbeides til ferdig kaffe før kaffen selges. I utgangspunktet har ikke dette enkeltpersonforetaket registreringsplikt i Foretaksregisteret. Registreringsplikten vil likevel oppstå dersom samme enkeltpersonforetak kjøper inn kaffebønner for direkte videresalg i kaféen.

Foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7 er nå vedtatt opphevet. Konsekvensen er at plikten til å registrere enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret fjernes.

Registrering av enkeltpersonforetaket i Enhetsregisteret vil dermed kunne gå fortere, da det ikke lenger vil være behov for en manuell vurdering av om foretaket skal registreres i Foretaksregisteret.

Det gjøres ikke endringer i enhetsregisterloven § 4 første ledd bokstav c om at

enkltpersonforetak som registreres i et tilknyttet register også skal registreres i Enhetsregisteret. Enkltpersonforetak som eksempelvis skal registrere seg i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret eller Merverdiavgiftsregisteret skal derfor også være registrert i Enhetsregisteret.

Dersom det er ønskelig å benytte seg av de rettighetene og den beskyttelsen som registrering i Foretaksregisteret gir, vil det fortsatt være mulig å registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret frivillig i henhold til foretaksregisterloven § 2-2.

Foretaksbetegnelsen (AS, ANS mv.) skal stå bakerst i foretaksnavnet i Foretaksregisteret

Foretaksbetegnelser i Foretaksregisteret, for eksempel AS og ANS, skal nå alltid stå bakerst i foretaksnavnet («Bil AS»). Etter dagens regler er det ingen tilsvarende regulering.

Hvis den norske foretaksbetegnelsen er plassert bakerst, vil det være klart hvilken organisasjonsform som er valgt og hvilken struktur foretaket har. Da vil det være mindre risiko for forveksling knyttet til varierende bruk av utenlandske foretaksbetegnelser og bruk av for eksempel oppretters initialer (AB

Maling AS). AB er også en betegnelse på et tilsvarende svensk aksjeselskap.

De aller fleste bedrifter har foretaksnavn som oppfyller forslaget om nytt krav til foretaksnavn. Kravet gjelder for nye foretaksnavn og dersom man gjør endringer i eksisterende foretaksnavn. Dersom man har en bedrift som i dag har foretaksbetegnelsen et annet sted enn bakerst i foretaksnavnet, slipper man altså å oppdatere foretakets navn som i de nye reglene.

Særlig om stiftelser

Foretaksnavnet til stiftelser skal nå enten inneholde ordet «stiftelse» eller forkortelsen STI. For næringsdrivende stiftelser er det allerede regulert at disse skal ha ordet stiftelse eller selveiende institusjon. Dette endres til stiftelse eller STI. Begrepet «selveiende institusjon» blir dermed fjernet. Ordet stiftelse eller STI kan enten være før («Stiftelsen Reiseferber»), integrert i («Reiseferberstiftelsen») eller etter («Reiseferber stiftelse») navnet på stiftelsen. Det er viktig å merke seg at endringen gjelder både for nye og eksisterende stiftelser.

For næringsdrivende stiftelser som også skal registreres i Foretaksregisteret, er det vesentlig å beholde en separat regel i

foretaksnavneloven fordi denne loven gir enerett til foretaksnavnet. Alminnelige stiftelser vil ikke være registrert i Foretaksregisteret, og oppnår dermed ikke denne beskyttelsen.

En stiftelse er registrert i Stiftelsesregisteret og er underlagt tilsyn og kontroll av Stiftelsestilsynet. Stiftelser er også underlagt stiftelseslovens særlige krav til forvaltning av stiftelsens kapital. Samarbeidspartnere, kunder etc. har derfor interesse av å vite om enheten har organisasjonsformen stiftelse og er underlagt særlige krav.

STI vil nå bli maskinelt lagt til bakerst i navnet til stiftelser som ikke har «stiftelse» eller STI i foretaksnavnet i dag. Dette får i utgangspunktet konsekvenser for 32 eksisterende næringsdrivende stiftelser og omtrent 3500 alminnelige stiftelser. Dersom STI legges til maskinelt, kan man senere endre til ordet stiftelse.

Som en følge av dette, vil styret måtte vedta en navneendring i vedtektene og melde denne til Stiftelsestilsynet. Det er deretter Stiftelsestilsynet som skal godkjenne endringen og registrere denne i Stiftelsesregisteret.

Departementet vil vedta overgangsregler slik at stiftelser som får tillegget STI lagt til i navnet/foretaksnavnet, får tilstrekkelig tid på seg til å endre vedtektene.

Norskregistrerte utenlandske foretak skal betegnes som NUF

Et norskregistrert utenlandsk foretak er en norsk filial av et utenlandsk foretak som driver virksomhet i Norge. Det utenlandske foretaket er derfor ansvarlig for virksomheten i den norske filialen. Etter dagens regler er det verken et krav om at norskregistrerte utenlandske foretak har betegnelsen NUF i foretaksnavnet eller at foretaket bruker det samme navnet som hovedforetaket i utlandet.

Norskregistrerte utenlandske foretak skal nå ha betegnelsen «NUF» i navnet og benytte hovedforetakets navn. Dersom hovedforetaket er registrert med organisasjonsformen i navnet i hjemsta-

Plikten til å registrere enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret fjernes.

ten, skal det norsk registrerte utenlandske foretaket også inneholde organisasjonsformen, eksempelvis «Car Ltd. NUF». Endringene er inntatt i foretaksnavneloven og gjelder derfor bare for utenlandske foretak som skal drive virksomhet i Norge gjennom et NUF og blir registrert i Foretaksregisteret.

Endringen innskrenker valgfriheten knyttet til utforming av navn på NUF, men endringene vil kunne ha en rekke fordeler. Kunder og samarbeidspartnere vil vite når de handler med et norsk eller utenlandsk rettssubjekt. Videre vil man få kontroll på hvilket utenlandsk foretak den norske avdelingen er en del av. I tillegg vil kunder og samarbeidspartnere kunne kontakte hovedforetaket og vurdere hovedforetakets omdømme, historikk, økonomiske situasjon etc. Videre er det en fordel at man vet hvor man skal rette et eventuelt juridisk ansvar og forpliktelser.

Endringen innebærer at foretaksbetegnelsen NUF kommer til å bli tilføyd maskinelt på foretaksnavnet til alle norskregistrerte utenlandske foretak som ikke allerede er registrert i Foretaksregisteret med denne betegnelsen. Departementet vil vedta overgangsregler for eksisterende NUF som ikke oppfyller lovens krav til foretaksnavn likt det utenlandske foretaket ved ikrafttredelsen.

Utlevering av fødselsnummer og d-nummer

Utgangspunktet er at enhver har rett til å gjøre seg kjent med det som er registrert i Foretaksregisteret og få utskrift av dette. Tilgangen til d-nummer og fødselsnummer til den som har en rolle i foretaket, er derimot begrenset.

Etter dagens regler har tilknyttede registre, offentlige myndigheter og kredittopplysningsvirksomhet som har avtale godkjent av Datatilsynet, tilgang til opplysninger om rolleinnhaveres fødselsnummer og d-nummer fra Enhetsregisteret. For opplysninger om rolleinnhaverens identifikasjonsnummer som er registrert i Foretaksregisteret, er adgangen til innsyn mer begrenset. Informasjonen i Foretaksregisteret er derimot også registrert i Enhetsregisteret.

Regelendringene utvider kretsen slik at Enhetsregisteret og Foretaksregisteret skal kunne utlevere fødselsnummer og d-nummer til tilknyttet register, offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, kredittopplysningsvirksomhet og finansforetak. Gjenbruk av fødselsnummer og d-nummer skal bidra til å redusere antallet opplysninger som næringsdrivende må sende inn

til det offentlige. At øvrig informasjon leveres med identifikasjonsnummer av rolleinnhavere, vil også kunne gi den som mottar informasjon en komplett «pakke» med opplysninger og øke kvaliteten av opplysningene som da er koblet opp mot identifikasjonsnummeret til rolleinnhaveren.

Den utvidede kretsen skal være den samme som kan få utlevert slike opplysninger fra Folkeregisteret i henhold til folkeregisterloven § 10-1 (1). Det er ønskelig å holde utleveringen av identifikasjonsnummer snever for å hindre identitetstyveri, samtidig som utvidelsen vil åpne for likebehandling i Foretaksregisteret, Enhetsregisteret og Folkeregisteret. Folkeregisterloven åpner også for å utlevere d-nummer og fødselsnummer til andre private virksomheter etter en skjønnsmessig vurdering, men departementet har bevisst utelatt en slik regulering. Det er altså Folkeregisteret som eventuelt må gjøre en slik vurdering.

Tydeligere regler i allmennaksjeloven om godtgjørelse mv.

Etter dagens regler skal selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked utarbeide og fastsette retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til daglig leder, andre ledende personer, og ansatte som er medlem av styret og bedriftsforsamlingen, jf. allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b.

Regelendringen tydeliggjør personkretsen slik at ethvert medlem av styret og bedriftsforsamlingen skal omfattes av kravene for retningslinjer og rapport om godtgjørelse til ledende personer i allmennaksjeloven.

Hva innebærer disse endringene for de som driver virksomhet?

Med de nye reglene vil det i utgangspunktet ikke være et krav for når man skal registrere enkeltpersonforetaket sitt i Foretaksregisteret. Den som ønsker å

starte et enkeltpersonforetak, vil derfor slippe å ta en vurdering for når enkeltpersonforetaket må registreres, men beholder fleksibiliteten til å registrere seg i Foretaksregisteret om ønskelig. Registreringsplikt kan likevel følge av annen lovgivning. For eksempel følger det av revisorloven § 6-3 at en statsautorisert revisor som utfører lovfestet revisjon, skal registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret.

Endringene knyttet til navneendringer vil gjøre at man vil få oversikt over organisasjonsformen til samarbeidspartnere, kunder etc. og kan finne ut hvilke regler foretaket er underlagt. Det er imidlertid viktig at man påser at endrede eller nye foretaksnavn er i tråd med kravene og at maskinelle endringer i foretaksnavn også gjennomføres i vedtektene.

Gjenbruk av fødselsnummer og d-nummer er positivt og bør bidra til å redusere antallet opplysninger som man må sende inn til det offentlige.

En modifisering av tidligere uttalelser?

BFU om syntetiske opsjoner i arbeidsforhold

Innholdet i en forhåndsuttale fra Skattedirektoratet av 28. februar 2024 gjør inntil videre at bruk av syntetiske opsjoner vil innebære en betydelig risiko for fordelsbeskatning, selv om direktoratets uttalelse kan utfordres på flere punkter.

Advokat/Master of law
Henry Anders Cowan
Associate partner EY Advokatfirma

Aksjegevinster som realiseres av ansatte, skattlegges i utgangspunktet som kapitalinntekt, mens gevinst ved innløsning av aksjeopsjoner i arbeidsforhold beskattes som arbeidsinntekt etter særregelen i skatteloven § 5-14 første ledd. Det kan derfor virke naturlig at såkalte syntetiske opsjoner skal skattlegges på samme måte som aksjeopsjoner, slik Skattedirektoratet la til

grunn i bindende forhåndsuttalelse avgitt 28. februar 2024.

Ved nærmere analyse er det imidlertid vanskelig å forene konklusjonen med tidligere uttalelser fra direktoratet. Dette gjelder særlig forhåndsuttalelsen om syntetiske aksjer (BFU 09/23) avgitt bare noen måneder tidligere hvor reglene om kapitalinntekt kom til anvendelse. Det er flere likheter mellom instrumentene. Noen av disse er godt synlige, mens andre fremkommer først i kombinasjon med andre regelverk, herunder aksje- og konkurslovgivning.

I hvilken grad er det grunnlag for å behandle ordningene forskjellig? Utfallet har vesentlig betydning for både arbeidsgiver og den ansatte, som ved kapitalbeskatning unngår henholdsvis arbeidsgiveravgift og lønnsbeskatning på opp mot 47,4%.

De syntetiske opsjonene

Selv om direktoratets uttalelse gjaldt syntetiske opsjoner, er de økonomiske virkningene langt på vei de samme som for aksjeopsjoner: Den syntetiske opsjonen skulle tegnes mot markedsmessig vederlag, men istedenfor å erverve